

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 30. septembra 2009 v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Tomana a sudcov JUDr. Jozefa Kanderu a JUDr. Pavla Farkaša v trestnej veci proti obvinenému **P. S.**, pre pokračovací prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. c/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 ods. 1 písm. j/ Tr. zák. o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 2 To 131/2008 zo dňa 18. decembra 2008, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného P. S. **sa o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 23. októbra 2008, sp. zn. 4T 79/2008, bol obvinený uznaný vinným zo spáchania pokračovacieho prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. c/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 ods. 1 písm. j/ Tr. zák. Za to mu bol podľa § 364 ods. 2 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov so zaradením pre výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia (podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák.).

Súčasne podľa § 73 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. bolo obvinenému uložené ochranné ústavné sexuologické liečenie.

Uznesením Krajského súdu v Trenčíne podľa § 319 Tr. por. bolo odvolanie obvineného zamietnuté.

Obvinený P. S. podal prostredníctvom obhajcu proti uzneseniu krajského súdu dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ Tr. por. s odôvodnením, že napadnutému rozhodnutiu predchádzalo konanie v ktorom bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo

na obhajobu resp. že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom .

V odôvodnení svojho dovolania uviedol, že v posudzovanej veci okresný i krajský súd porušili jeho právo na obhajobu, pretože bol odsúdený na základe dôkazných prostriedkov, ktoré boli získané ešte pred vznesením obvinenia a boli získané v rozpore s Trestným poriadkom. Trestné stíhanie bolo začaté na základe výpovede svedka A. V., napriek tomu, že rekognícia bola vykonaná len na základe fotografií a to napriek tomu, že nič nebránilo vykonať opoznávanie „in natura“ a navyiac, pri tomto úkone v rozpore s Trestným poriadkom nebola prítomná nezúčastnená osoba. Po zadržaní dňa 4. marca 2008 bol prepustený a potom opätovne dňa 6. marca 2008 bola vykonávaná rekognícia, avšak bez toho aby bol riadne poučený o svojich právach a nebolo mu oznámené, čo sa týmto procesným úkonom má objasniť. Tým, že prostredníctvom svojho obhajcu nemohol vstúpiť do získavania dôkazov z výsluchov maloletých svedkov a z rekognícií, nemal možnosť získať dôkazy vo svoj prospech, pretože sa jedná o dôkazy neopakovateľné. Následne, keďže tieto dôkazy neboli zákonným spôsobom t.j. s využitím technických zariadení na prenos zvuku a obrazu zaznamenané, nebolo možné ich riadne vykonať na hlavnom pojednávaní. Z uvedených dôvodov považuje vykonané rekognície za nezákonne získané dôkazy a preto nemali byť pred súdom použité.

V ďalšej časti odôvodnenia dovolania obvinený namietal, že rovnako ani znalecký posudok nebol získaný zákonným spôsobom vypracovaný MUDr. D. C. – Š., ktorá nebola do konania pribratá orgánom činným v trestnom konaní ani súdom. Keďže aj závery znaleckého posudku znaleckej organizácie C. d. z. spol. s r.o., boli opreté o závery MUDr. C. – Š., tak potom na tento znalecký posudok sa nemalo prihliadať. V danej súvislosti dovolateľ namietal aj skutočnosť, že v trestnom spise sa nenachádza protokol z PPG vyšetrenia, a teda závery z tohto vyšetrenia sú spätne nepreskúmateľné.

Z uvedených dôvodov obvinený navrhol aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 18. decembra 2008, sp. zn. 2 To 131/2008, ako aj rozsudok Okresného súdu Trenčín zo dňa 23. októbra 2008, sp. zn. 4 T 79/2008, zrušil a vec vrátil tomuto súdu aby ju tento v potrebnom rozsahu opätovne prerokoval a rozhodol.

Prokurátor Okresnej prokuratúry v Trenčíne vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 28. mája 2009 a v písomnom doplnení svojho vyjadrenia zo dňa 24. júna 2009 uviedol, že sa plne stotožnil s právnymi úvahami okresného i krajského súdu. Má za to, že výsledkami dokazovania bola vina obvineného dostatočne preukázaná, pričom jeho práva na obhajobu porušené neboli. Navrhol preto, aby dovolací súd jeho dovolanie odmietol.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) predovšetkým skúmal či má podané dovolanie všetky obsahové a formálne náležitosti, či je prípustné a či bolo podané oprávnenou osobou a pritom dospel k nasledujúcim záverom:

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolaním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola vec právoplatne skončená. V posudzovanom prípade je napadnutým rozhodnutím uznesenie Krajského súdu v Trenčíne ako odvolacieho súdu, ktorým bolo odvolanie obvineného P. S. podané proti odsudzujúcemu rozsudku Okresného súdu Trenčín zamietnuté. Proti takémuto druhu rozhodnutia je dovolanie prípustné. Dovolanie podal obvinený prostredníctvom obhajcu, bolo preto podané osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por. a § 373 Tr. por. K podaniu dovolania došlo na Okresnom súde Trenčín, t.j. v mieste podľa § 370 Tr. por.

V dovolaní musí byť ďalej uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napadané, tak aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozhodnutie napáda a aké chyby sa vytýkajú rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo. Obvinený poukazuje na dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ Tr. por., teda na to, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu a že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Obvinený P. S. v rámci dovolacích námietok teda spochybňuje zákonný priebeh rekognícií vykonaných v prípravnom konaní, a to z hľadiska porušenia jeho obhajobných práv a domáha sa preto zrušenia uznesenia Krajského súdu v Trenčíne i rozsudku Okresného súdu Trenčín, ktorými bol obvinený právoplatne odsúdený pre pokračovací prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. c, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 ods. 1 písm. j/ Tr. zák.

Dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 371 ods. písm. c/ Tr. por., je že v konaní, ktoré odsudzujúcemu rozhodnutiu predchádzalo bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu a dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. je, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd a má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inšancia.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolací súd preskúmal, či v predmetnom prípade boli zásadným spôsobom porušené obhajobné práva obvineného. Súdne konanie je treba viesť takým spôsobom, aby došlo k zabezpečeniu všetkých základných práv obvineného, osobitne k zabezpečeniu jeho práva na efektívnu obhajobu.

Z obsahu relevantného spisového materiálu vyplýva, že uznesením povereného príslušníka polície zo dňa 4. marca 2008 bolo začaté trestné stíhanie pre prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. c/, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. a uznesením zo dňa 6. marca 2008 vznesené obvinenie proti obvinenému P. S.. Dňa 4. marca 2008 na základe výsluchu a opoznávaní podľa fotografií svedkom A. V. bol P. S. predvedený a vypočutý ako podozrivý zo spáchania vyššie uvedeného prečinu. Následne dňa 6. marca 2008 bol obvinený zadržaný, vypočutý a na základe návrhu prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín bol uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 9. marca 2008 sp. zn. 0 Tp 17/2008 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 1. apríla 2008 sp. zn. 2 Tpo 8/2008 vzatý do výkonu väzby.

Dňa 6. marca 2008 bolo vykonané dokazovanie výsluchom maloletých svedkýň V. P., D. M., H. K., L. O. a I. V. a následne vykonaním rekognícií osoby obvineného maloletými svedkyňami. Výsluchy maloletých boli vykonané za prítomnosti zákonných zástupcov maloletých a sociálnej alebo pedagogickej pracovníčky. Pri rekogníciách boli prítomné nezúčastnené osoby a zákonní zástupcovia maloletých.

Z obsahu relevantných častí spisového materiálu, je zrejmé, že výsluchy maloletých ako aj rekognície boli vykonané v súlade s ustanovením § 126 Tr. por. a § 135 Tr. por. Svedkovia zhodne a bez akýchkoľvek pochybností opoznali obvineného ako muža, ktorého videli v inkriminovanom čase.

Z dikcie ustanovenia § 135 ods. 3 Tr. por. sú alternatívne stanovené zákonné podmienky ,za ktorých sa výsluch maloletej osoby vykoná s využitím technických zariadení určených na prenos zvuku a obrazu . Ide jednak o prípad ak ide o trestný čin spáchaný voči blízkej osobe alebo zverenej osobe alebo z okolností prípadu je zrejmé, že opätovná jej výpoveď môže byť ovplyvnená alebo je odôvodnený predpoklad, že výsluch by mohol ovplyvňovať duševný a mravný vývoj maloletej osoby.

Keďže vyšetrovacie úkony s maloletými osobami v posudzovanom prípade neboli urobené s využitím takýchto technických prostriedkov možno predpokladať, že orgány prípravného konania v danom prípade ani jednu z podmienok, pre ktoré by bolo potrebné takto postupovať, nezistili.

Z relevantných častí trestného spisu rovnako tiež, v súlade s dovolacou námietkou obvineného vyplýva, že pri rekognícii urobenej svedkom A. V. na základe fotografií, nebola prítomná nezúčastnená osoba.

Orgány prípravného konania sa pri vykonávaných rekogníciách nepochybne určitých pochybení dopustili. Keď dovolateľ poukazuje na niektoré pochybenia týchto úkonov treba však konštatovať, že tieto nepredstavujú natoľko závažnú ujmu do jeho práv, aby viedli k neúčinnosti a tým nepoužiteľnosti vykonaných úkonov resp. aby nimi bol znehodnotený dôkazy ako celok. Z hľadiska posúdenia celej veci bol obvinený P. S. usvedčený celým radom ničím vecne nepochybných dôkazov. Súdny teda posúdili všetky použiteľné a predložené dôkazy, na ktorých základe dospeli k jednoznačnému záveru o jeho vine a treste. Nie je možné súhlasiť s tvrdením, že tieto pochybenia zabránili obvinenému v možnosti získavania dôkazov vo svoj prospech. Obvinenému bol od 6. marca 2008 ustanovený obhajca, ktorý počas celého konania efektívne vykonával jeho obhajobu.

Z obsahu predloženého spisu súdu prvého stupňa ako aj z napadnutých rozhodnutí je zrejmé, že námietky, ktoré dovolateľ predložil v dovolaní, použil už v konaní pred okresným súdom ako aj v odvolaní proti rozsudku tohto súdu. Tak v rozsudku prvostupňového súdu tak aj v napadnutom uznesení odvolacieho súdu sa oba sudy predloženými námietkami zaoberali a vysporiadali sa s nimi.

K fotorekognícii vykonanej svedkom A. V. treba pre úplnosť uviesť, že i keď zákon z dôvodu dôkaznej hodnoty preferuje tzv. rekogníciu „in natura“, zároveň však nevyklučuje vykonanie rekognície len na základe fotografie poznávanej osoby. Takýto postup vykonania opoznávanie je *lege artis* a nie je možné z neho vyvodit' nezákonnosť postupu orgánov prípravného konania.

Pokiaľ obvinený v dovolaní namieta správnosť vykonania znaleckého dokazovania, dovolací súd aj v tejto otázke zastáva opačné stanovisko a je toho názoru, že prevedenie znaleckého dokazovania znaleckým posudkom znaleckej organizácie C. d. z. spol. s r.o., v B. nie je zaťažené žiadnymi takými nedostatkami, ktoré by spôsobovali jeho neprocesnosť a vypracovaný znalecký posudok okrem iného aj na základe sexuologického vyšetrenia MUDr. D. C.-Š. ako konzultantky je ako dôkaz celkom použiteľný. Preto pokiaľ sudy oboch stupňov svoje závery o vine obvineného P. S., resp. závery o potrebe uloženia ochranného liečenia opreli aj o výsledky znaleckého dokazovania, postupovali v súlade so zákonom.

Výsledky znaleckého dokazovania majú oporu v okolnostiach preukázaných aj ďalšími vo veci vykonanými dôkazmi a aj z tohto hľadiska sú dostatočne presvedčivé a nie je možné ich obsah spochybnit' len na základe skutočnosti, že výsledky sexuologického vyšetrenia obvineného boli predložené MUDr. D. C.-Š. vo forme znaleckého posudku. Z obsahu trestného spisu prvostupňového súdu jednoznačne vyplýva, že znalecká organizácia špecializovaná v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria C. d. z. spol. s r.o., za účelom vyšetrenia duševného stavu obvineného bola riadne do konania pribratá (uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru z 8. apríla 2008, ČVS:ORP-376/2-OVK-TN-2008 Ko, č.l. 145-146 vyšetrovacieho spisu) a sexuologička MUDr. C.-Š. touto znaleckou organizáciou bola pribratá ako konzultantka za účelom vykonania phalopletyzmografického (PPG) vyšetrenia obvineného.

V daných súvislostiach najvyšší súd ako súd dovolací konštatuje, že v postupe orgánov činných v trestnom konaní, resp. v postupe súdov prvostupňového i druhostupňového nie je možné vidieť žiadne porušenie zákonných záruk spravodlivého procesu. Obsah trestného spisu neposkytuje žiaden podklad o tom, že by vyšetrovateľ v rámci prípravného konania a okresný, resp. krajský súd pri vykonávaní úkonov súdneho konania postupovali v rozpore s relevantnými zákonnými ustanoveniami ako aj, že by vykonali relevantné dôkazy nezákonným spôsobom.

Z uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného, nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného P. S. na neverejnom zasadnutí odmietol.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave, 30. septembra 2009

JUDr. Pavol T o m a n , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Kristína Cíhová